

Warszawa, 2008.04.21

Wyniki finansowe towarzystw i funduszy emerytalnych¹ w 2007 roku

W prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Centralnym Rejestrze Członków według stanu na koniec grudnia 2007 r. było zarejestrowanych 13,1 mln **członków otwartych funduszy emerytalnych**, tj. o 6,4 % więcej niż rok wcześniej. Do czterech największych funduszy emerytalnych należało blisko 2/3 wszystkich członków.

Liczba rachunków prowadzonych przez fundusze wyniosła 13,6 mln². W stosunku do 2006 r. zmniejszył się o 0,4 pkt udział rachunków martwych, na które nie wpłynęła żadna składka. Nadal jednak średnio 5,1% ogólnej liczby rachunków pozostało pustych. Dla poszczególnych funduszy odsetek rachunków martwych wahał się od 2,1% do 14,2% rachunków ogółem (odpowiednio 2% i 16,3% rok wcześniej).

W 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał do funduszy emerytalnych 17,2 mld zł **składek** oraz 0,6 mld zł **odsetek**. Narastająco, począwszy od 19.05.1999 r. do 31.12.2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wpłacił do funduszy emerytalnych 95,6 mld zł składek i 2,2 mld zł odsetek. W tym okresie, w wyniku działalności inwestycyjnej, fundusze emerytalne prawie 1,5- krotnie powiększyły tę kwotę.

Aktywa ogółem otwartych funduszy emerytalnych (OFE) na koniec 2007 r. wyceniono na 140,6 mld zł, tj. o 20,1% więcej niż w 2006 r. Zobowiązania ogółem wzrosły o 20,8%. **Aktywa netto** funduszy ukształtowały się na poziomie 140 mld zł, co oznacza 20,1% wzrostu w skali roku. Stosunek aktywów netto funduszy do sumy składek przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na koniec grudnia 2007 r. wyniósł 43,1% (wobec 45,6% rok wcześniej).

Udział **portfela inwestycyjnego** w aktywach ogółem wyniósł 99,3%. W portfelu dominowały obligacje (83,6 mld zł), ale ich udział zmniejszył się o 0,9 pkt na rzecz pozostałych papierów

¹ Informację opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Finansowego. Dane te obejmują 15 PTE oraz 15 OFE.

² Liczba członków zarejestrowanych w Centralnym Rejestrze Członków OFE prowadzonym przez ZUS jest różna od liczby rachunków prowadzonych przez OFE, ponieważ otwarty fundusz emerytalny otwiera rachunek po zawarciu umowy członkostwa, natomiast identyfikacja i rejestracja w CRC następuje w późniejszym terminie.

wartościowych. Fundusze emerytalne posiadały 3,9 mld zł w **obligacjach skarbowych**, będących formą spłaty zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wobec OFE³.

Fundusze ulokowały 47,5 mld zł w akcjach notowanych na GPW (wzrost wartości tego portfela o 22,4% w skali roku). Były to głównie akcje spółek w sektorze paliwowym, metalowym i w budownictwie (47,7%). Akcje spółek sektora finansowego miały mniejszy udział (32,3%), pozostałe akcje (20%) były w spółkach sektora usługowego. Poza akcjami, fundusze zainwestowały kwotę 323,2 mln zł (spadek o 6,2%) w certyfikatach inwestycyjnych oraz w listach zastawnych 334,2 mln zł (3-krotny wzrost). Za granicą fundusze zainwestowały kwotę 1,5 mld zł, tj. 1% wartości portfela inwestycyjnego.

Przychody operacyjne otwartych funduszy emerytalnych wyniosły 4,9 mld zł, co oznacza 27,4% wzrostu w skali roku. Główną ich pozycją były odsetki od dłużnych papierów wartościowych, stanowiące 72,6% przychodów (73,4% przed rokiem). **Koszty operacyjne** ukształtowały się na poziomie 660,5 mln zł, tj. o 21,3% wyższym niż w 2006 r. Koszty związane z zarządzaniem funduszami wyniosły 585,9 mln zł i stanowiły 88,7% kosztów operacyjnych (88,9% przed rokiem).

Zrealizowany zysk z inwestycji zwiększył się do 4,5 mld zł (3 mld zł przed rokiem). Po uwzględnieniu wyniku z inwestycji i wyceny **wynik finansowy** wykazany przez wszystkie otwarte fundusze emerytalne wyniósł 7 mld zł (spadek o 54%).

Średnia ważona stopa zwrotu za okres od 30.09.2004 r. do 28.09.2007 r. wyniosła 52,5%. Stopę powyżej średniej osiągnęło 7 podmiotów. **Minimalna wymagana stopa zwrotu** w podanym okresie trzyletnim wyniosła 26,2%. Każdy z funduszy osiągnął stopę zwrotu wyższą niż minimalna wymagana.

Aktywa powszechnych towarzystw emerytalnych na koniec grudnia 2007 r. wyceniono na kwotę 2,7 mld zł (wzrost o 9,0%). W strukturze aktywów 53,6% stanowił majątek obrotowy. Główną pozycją aktywów obrotowych pozostały inwestycje krótkoterminowe, ale ich udział nieznacznie spadł (z 90,8% do 90,2%). Zwiększenie kwoty inwestycji długoterminowych o 40,1% było m.in. powodem wzrostu o 27,3% wartości aktywów trwałych.

Pasywa powszechnych towarzystw emerytalnych w 89,6% były kształtowane przez kapitał własny, który wyniósł 2,4 mld zł, co oznacza wzrost o 8,9% w skali roku. Do wzrostu tego przyczyniło się zwiększenie kapitałów zapasowych o 48,4 mln zł oraz poprawa bieżącego wyniku o 97,7 mln zł. Zobowiązania ogółem (98,5 mln zł) zwiększyły się o 77,5%, a rezerwy na zobowiązania zmniejszyły się o 14,7%. Rozliczenia międzyokresowe osiągnęły wartość 98,2 mln zł, tj. o 2,5% niższą niż na koniec 2006 roku.

Przychody PTE wynikające z zarządzania otwartymi funduszami emerytalnymi wyniosły 1,7 mld zł (wzrost o 14,8%). Przychody z tytułu kwot pobieranych przez PTE od wpłacanych składek stanowiły 60,9% tej kwoty (spadek udziału o 2,6 pkt w skali roku), a wynagrodzenie za zarządzanie 33,8% (wzrost udziału o 1,3 pkt). **Koszty zarządzania** funduszami przez PTE wzrosły do ok. 968 mln zł (o 11,8%). Głównymi pozycjami generującymi koszty były usługi akwizycyjne (33,2% udział w kosztach wobec 30,7% w 2006 r.), ogólne koszty zarządzania PTE (odpowiednio 19% wobec 19,9%) oraz opłaty dla agenta transferowego i z tytułu prowadzenia rejestru członków funduszy (14,0% wobec 15,5%).

Wynik techniczny PTE na zarządzaniu funduszami emerytalnymi ukształtował się na poziomie 767 mln zł, tj. o 18,9% wyższym niż w 2006 r. Po uwzględnieniu wyniku na pozostałej działalności, towarzystwa uzyskały 840 mln zł **zysku brutto** (wzrost o 17,9%). Obciążenia wyniosły 152 mln zł. W efekcie, powszechne towarzystwa emerytalne zamknęły rok 2007 **zyskiem netto** w wysokości 688 mln zł (wobec 590 mln zł na koniec 2006 roku).

³ Skarb Państwa przejął zobowiązania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek opłaconych za okres od 1.04.1999 r. do 31.12.2002 r. i nieprzekazanych w terminie do funduszy oraz z tytułu odsetek należnych od tych składek. Zobowiązania te są regulowane w formie obligacji skarbowych. (Ustawa z 23.07.2003 r. o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań ZUS z tytułu nieprzekazywania składek do otwartych funduszy emerytalnych; Dz. U. z 2003 r. nr 149, poz. 1450 z późn. zm.).

TABLICA 1. CZŁONKOWIE OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH WEDŁUG PŁCI ORAZ WIEKU *)

Wiek	2007			2006 = 100		
	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem
	w tys.			w %		
do 20	239 479	182 338	421 817	112,4	112,5	112,4
21-25	1 117 085	946 460	2 063 545	104,9	106,6	105,7
26-30	1 433 455	1 301 821	2 735 276	101,8	102,0	101,9
31-35	1 279 278	1 176 727	2 456 005	106,6	106,7	106,6
36-40	953 642	894 905	1 848 547	107,7	107,8	107,8
41-45	753 648	729 169	1 482 817	101,6	101,2	101,4
46-50	688 139	663 817	1 351 956	104,5	107,1	105,8
51 lat i więcej	470 534	308 261	778 795	130,3	140,0	134,0
Razem	6 935 260	6 203 498	13 138 758	106,2	106,6	106,4

*) Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ujęciu narastającym

TABLICA 2. SKŁADKI PRZEKAZANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DO OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Przekazane w okresie:	Kwota składek	Odsetki	Liczba składek
	w mln zł		w tys. szt.
2006	15 611,3	563,2	157 651,1
2007	17 166,5	576,5	165 884,2
19.05.1999 – 31.12.2006*)	78 433,2	1 666,2	835 430,6
19.05.1999 – 31.12.2007*)	95 599,7	2 242,9	1 001 315,0

*) Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ujęciu narastającym.

TABLICA 3. TRZYLETNIE WAŻONE STOPY ZWROTU DLA WSZYSTKICH OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH

W okresie:	Trzyletnia ważona stopa zwrotu w %		
	średnia ważona	minimalna wymagalna	maksymalna osiągnięta
30.09.2003 – 29.09.2006	45,833	22,917	50,254
30.09.2004 – 28.09.2007	52,497	26,249	59,220

**TABLICA 4. WYBRANE POZYCJE ZAGREGOWANEGO BILANSU
OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**
stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	2006	2007	2006 = 100
	w mln zł		
Aktywa netto	116 577,7	140 030,9	120,1
Portfel inwestycyjny	116 233,7	139 594,3	120,1
Środki pieniężne ogółem	721,4	696,5	96,5
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	0,7	4,7	671,4
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym	518,8	513,6	99,0
Środki pieniężne na pozostałych rachunkach	202,0	178,2	88,2
Należności ogółem	118,2	338,5	286,4
Należności z tytułu dywidend	3,1	0,5	16,1
Należności z tytułu odsetek	1,4	3,8	271,4
Należności od towarzystw	0,8	1,0	125,0
Należności z tytułu zbytych składników portfela	90,6	266,5	294,2
Należności z tytułu wpłat na rachunek premiowy	1,6	1,9	118,7
Pozostałe należności	22,3	64,8	290,6
Kapitał funduszy	74 734,9	91 112,1	121,9
Kapitał rezerwowy	-93,9	-92,4	x
Kapitał premiowy	8,7	11,2	128,7
Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	292,4	358,6	122,6
Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	41 635,6	48 641,4	116,8
Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	12 265,7	16 467,2	134,3
Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk/strata z inwestycji	7 036,3	11 554,9	164,2
Niezrealizowany zysk/strata z wyceny inwestycji	22 278,1	20 563,9	92,3
Zakumulowane przychody z pokrycia niedoboru	55,5	55,5	100,0
Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy razem	116 577,7	140 030,9	120,1
Zobowiązania ogółem	495,6	598,5	120,8
Zobowiązania wobec członków	62,4	134,6	215,7
Zobowiązania wobec depozytariuszy	0,6	0,5	83,3
Zobowiązania wobec towarzystw	53,9	41,7	77,4
Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela	347,1	269,6	77,7
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku rezerwowym i premiowym	2,7	-	x
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	3,9	-	x
Pozostałe zobowiązania	1,8	123,2	68-krotnie
Rozliczenia międzyokresowe	23,2	25,5	109,9

**TABLICA 5. PORTFEL INWESTYCYJNY
OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł		2006 = 100	Struktura w %	
	2006	2007		2006	2007
Akcje spółek na regulowanym rynku giełdowym łącznie z NFI	39 325,4	48 766,0	124,0	34,4	34,9
Bony skarbowe	2 303,0	2 453,5	106,5	2,0	1,8
Depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe	2604,7	4021,1	154,4	2,2	2,9
Obligacje	70720,7	83608,6	118,2	60,8	59,9
Inne lokaty	679,9	745,0	109,6	0,6	0,5
OGÓLEM	116233,7	139594,3	120,1	100,0	100,0

**TABLICA 6. ZAGREGOWANY RACHUNEK WYNIKÓW
OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH**

Wyszczególnienie	2006	2007	2006 = 100
	w mln zł		
Przychody operacyjne	3 814,8	4 861,8	127,4
Przychody portfela inwestycyjnego, w tym:	3 799,8	4 843,2	127,5
dywidendy i udziały w zyskach	817,8	1046,7	128,0
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	2 798,7	3 530,5	126,1
odsetki od depozytów i bankowych papierów wartościowych.	127,9	208,0	162,6
odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	55,3	57,8	104,5
Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	5,7	10,5	184,2
Pozostałe przychody	9,3	8,1	87,1
Koszty operacyjne	544,3	660,5	121,3
Koszty zarządzania funduszem	483,8	585,9	121,1
Koszty zasilenia rachunku premiowego	60,0	79,5	132,5
Koszty wynagrodzenia depozytariusza	17,5	19,5	111,4
Koszty portfela inwestycyjnego	1,0	1,7	170,0
Koszty zaciągniętych pożyczek i kredytów	1,8	1,4	77,8
Przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszu środkami zgromadzonymi na rachunku premiowym	-24,3	-34,3	x
Pozostałe koszty	4,4	6,6	150,0
Wynik z inwestycji	3 270,5	4 201,3	128,5
Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	11 954,9	2 804,5	23,5
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	3 053,3	4 518,7	148,0
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny	8 901,6	-1 714,2	x
Wynik z operacji	15 225,4	7 005,8	46,0
Wynik finansowy	15 225,4	7 005,8	46,0

**TABLICA 7. ZAGREGOWANY BILANS
POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH
stan na 31 grudnia**

Wyszczególnienie	2006	2007	2006 = 100
	w mln zł		
Aktywa ogółem w tym:	2 461,2	2 683,9	109,0
Aktywa trwale	978,4	1 245,4	127,3
Wartości niematerialne i prawne	55,2	60,2	109,1
Rzeczowe aktywa trwale	12,7	20,1	158,3
Należności długoterminowe	0,4	0,4	100,0
Inwestycje długoterminowe, w tym:	611,1	856,2	140,1
Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	611,1	856,2	140,1
papiery wartościowe wyemitowane przez SP lub NBP	435,2	639,5	146,9
udziały lub akcje agenta transferowego	108,9	149,7	137,5
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	299,0	308,5	103,2
Aktywa obrotowe	1 482,8	1 438,5	97,0
Zapasy	0,3	0,1	33,3
Należności krótkoterminowe, w tym:	86,5	76,6	88,6
z tytułu dostaw i usług	77,6	70,7	91,1
tytułem podatków, ceł, ubezpieczeń i innych	6,1	4,4	72,1
Inwestycje krótkoterminowe	1 346,8	1 297,0	96,3
Krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	942,8	982,4	104,2
papiery wartościowe wyemitowane przez SP lub NBP	942,5	973,1	103,2
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	402,7	312,5	77,6
Inne inwestycje krótkoterminowe	1,3	2,1	161,5
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	49,2	64,8	131,7
Pasywa ogółem w tym:	2 461,2	2 683,9	109,0
Kapitał podstawowy	1 538,2	1 538,2	100,0
Kapitał zapasowy	837,1	885,5	105,8
Kapitał z aktualizacji wyceny	6,5	-8,2	x
Pozostałe kapitały rezerwowe	24,6	24,7	100,4
Wynik finansowy z lat ubiegłych	-787,6	-722,9	x
Wynik finansowy netto okresu obrotowego	590,4	688,1	116,5
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	252,0	278,3	110,4
Rezerwy na zobowiązania, w tym:	95,8	81,7	85,3
Zobowiązania długoterminowe	0,1	0,1	100,0
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	55,4	98,4	177,6
z tytułu dostaw i usług	38,9	29,2	75,1
tytułem podatków, ceł, ubezpieczeń i innych	6,1	54,4	9-krotnie
tytułem wynagrodzeń	0,1	0,1	100,0
fundusze specjalne	0,9	0,8	88,9
Rozliczenia międzyokresowe	100,7	98,2	97,5

**TABLICA 8. ZAGREGOWANY RACHUNEK WYNIKÓW
POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH**

Wyszczególnienie	2006	2007	2006 = 100
	w mln zł		
Przychody wynikające z zarządzania OFE	1 511,5	1 735,2	114,8
Z tytułu kwot pobieranych przez OFE od wpłacanych składek	959,9	1 056,5	110,1
Wynagrodzenie za zarządzanie OFE	491,1	586,6	119,4
Z tytułu opłat na rzecz PTE uiszczanych przez członków OFE i związanych z wypłatami transferowymi	0,1	0,2	200,0
Przychody od OFE na tworzenie rachunku premiowego	38,9	46,2	118,8
Przychody z tytułu wykorzystania rachunku rezerwowego OFE	17,3	45,2	261,3
Pozostałe przychody	4,2	0,6	14,3
Koszty związane z zarządzaniem otwartymi funduszami emerytalnymi	866,3	968,2	111,8
Obowiązkowe obciążenia z tytułu zarządzania OFE	404,0	423,3	104,8
Koszty opłat agenta transferowego i rejestru członków funduszy	134,3	135,2	100,7
Koszty opłat na funkcjonowanie KNF i rzecznika ubezpieczonych	17,1	17,3	101,2
Koszty z tytułu tworzenia w OFE rachunku premiowego	34,6	46,2	133,5
Koszty wpłat na rachunek części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego	27,2	18,8	69,1
Koszty wpłat na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	59,2	53,1	89,7
Koszty z tytułu opłat transakcji nabycia i zbycia aktywów OFE	0,9	1,2	133,3
Koszty z tytułu prowizji dla ZUS od składek członków OFE	121,6	135,8	111,7
Koszty z tytułu transferów – prowizja dla ZUS	2,9	3,6	124,1
Koszty z tytułu transferów – opłata dla KDPW	4,7	3,7	78,7
Koszty pozostałych obowiązkowych obciążeń i opłat operacyjnych	1,5	8,5	566,7
Pozostałe obciążenia	462,3	544,9	117,9
Koszty usług akwizycyjnych	266,0	321,5	120,9
Koszty marketingu i promocji	23,6	39,6	167,8
Koszty ogólne zarządzania PTE, w tym:	172,7	183,8	106,4
Wynagrodzenia	85,6	93,6	109,3
Usługi obce	49,6	49,8	100,4
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	14,8	16,6	112,2
Wynik techniczny PTE na zarządzaniu OFE	645,2	767,0	118,9
Pozostałe przychody operacyjne	8,9	11,7	131,5
Pozostałe koszty operacyjne	15,8	7,9	57,0
Wynik operacyjny	638,3	770,8	120,8
Przychody finansowe	90,2	90,5	100,3
Koszty finansowe	16,2	21,2	130,9
Wynik na działalności gospodarczej	712,3	840,0	117,9
Wynik brutto	712,3	840,0	117,9
Podatek dochodowy	120,5	145,9	121,1
Korekta aktywów lub pasywów z odroczonego podatku dochodowego	1,4	6,1	435,7
Wynik netto	590,4	688,1	116,5

